

Nro. 12.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Pénteken Februarius 3-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

A' két Magyar Hazában igen esméretés, és nagyon betsültetett Cs. Kir. Udvari Agens, Tek. Ágg-Teleki *Bujanovics Károly* Ur, tartos betegeskedése után, hasznos életének 74-ik esztendejében, a' mult Januariusnak 17-ik napján itt Bécsben meghalálozott. Azon napon múlt ki e' világból, a' Fels. Kir. Udvari Magyar Kancelláriának egy érdemes tagja, Titt. *Jaszwitz Lajos* Kir. Consiliarius, Udvari Secretarius Ur, és a' Fels. Cancellaria Archivumának Directora is, munkás életének 78-ik esztendejében.

A' *Mechitaristák* szerzete Velentzéből Triestbe költöztvén által a' Mária Theresia ország-lása alatt, oda befogadtatott, 's ott azolta a'

Görög ifiúságnak tanítása 's Görögkönyveknek nyomtatása által kereste élelmét. A' nevét ezen Szerzet, a' fundálójától *Mechitartól* kapta. Változván a' Triesti Országlószék, 's ezen Szerzet ott eltörlődvén, tsakugyan ismét az Austriai kegyes Monarchának fedező szárnyai alatt talált magának menedek helyet, a' hol élelmének keresése módját ismét az előbbeni ártatlan módon folytathatja. Bétsben a' Kapuczinus atyák klastroma rendeltetett néki lakhellyül, a' melybe Jan. 16-dikán bé is tétetődött, mint a' melyben már a' tisztelt atyák külömben is annyira megfogyatkoztak volt, hogy tsak kilentzen voltak, kik között egy sints ifiabb 60 esztendősnél.

Északi Amerika.

Eddig még tsak Déli Amérikában zenebonáskodtak a' régi Spanyol tartományok. Most már hasonlót olvasunk Északi Amérikárol is az Anglus levelekben. A' Londoni Kurir azt erősíti, hogy *Mexikó* kinyilatkoztatta, hogy ennek-utánna független ország akar lenni.

Napnyugoti Florida már megtette ezen lépést. Magát Független Státusnak lenni kihirdette, a' melly tekintetben a' nemzet' képviselői ilyen nyilatkoztatást botsátottak világ' eleibe: —

„Az egész világ tudja, mi némü hűséggel és engedelmességgel viseltetett ez a' jó nép mindaddig, míg tsak leg kissebb reménsége lehetett az éránt, hogy a' személy és tulajdon, általa védelmeztetni fog. —“

„A' nélkül, hogy az ország' fundamentomos törvényeiben valamelly haszon nélkül való változást tsinálnánk; mi, a' mi első tisztviselőnkkel megegyezőleg a' tsendességnek fenntartat-

hatása végett bizonyos intézeteket tettünk; a' lévén egyedül való célzásunk, hogy azon veszedelmeknek elfordittatások végett, a' mellyek boldogságunkat sőt lételünket is fenyegetni látszottak, siető eszközöket vegyünk elő, a' melly lépésünkre Kormányozónk által is buzdítottunk, a' ki nekünk a' maga segedelmét 's együtt való munkalodását közönségesen megígérte. De a' ki azonközben a' mi boldogságunkra célzó eszközöket önnön veszedelmünkre akarta fordítani. Arra akart venni bennünket, hogy rontsuk-meg a' már egyszer meghatározottatott rendeléseket, a' mellyeket ő önnön maga adott volt ki. Maga akart az országnak urává lenni. —

„Egy olyan állapotban, midőn az anyaországtól többé semmi védelmet nem reménthetünk; Kormányozónktól, kinek a' lett volna kötelessége, hogy a' népnek és Országlószéknek bátorságára és tsendességére vigyázzon, elárulatván; végezetre a' fejetlenség minden inségeinek kitétetve lévén: kötelességünkben áll, hogy bátorságunkról önnön magunk gondoskodjunk, Szabad és Független Státussá lévén, a' midőn azon Státuseránt való kötelességekről és engedelmességről, a' melly bennünket többé nem oltalmazhat lemondunk. —

„Ehez képest mi mint a' nemzetnek képviselői, midőn a' világnak leg főbb kormányozóját egyenességünknek és igazi hajlandóságunknak bizonyágául hívjuk, Napnyugoti Floridának külömbkülömb kerületeit, a' mellyekből áll, egy *Szabad és Független Státusnak* lenni kihirdetjük, 's mindeneknek tudtokra adjuk, hogy ezek azzal a' jussal bírnak, hogy magoknak olyan ország-

lás' modját adjanak, a' milyent leg jobbnak találják; továbbá, hogy kötéseket tegyenek, kereskedésbéli egyezésekre lépjenek, a' közönséges oltalom felől gondoskodjanak, egy szóval és egy áttalában, hogy mindent megtehessenek, a' mi valamely Státus vagy független nemzet uralkodójának foglalatosságai közzé tartozik. Egyszersmind minden ítélő székeknek és egyéb tiszti hivataloknak, a' mellyek nem a' népnek ezen új egyezése szerént vannak felállittatva, minden hatalmokat semmitérőnek lenni hirdetjük, és minden idegen nemzeteket meghívunk, hogy ezen nyilatkoztatásunkat tekintetbe vegyék, függetlenségünket megismerjék, és hozzánk a' törvényekkel és a' népek' rendtartásaikkal meg egyező minden segedelemmel viseltessenek. —

„ Mi, Napnyugoti Floridának képviselői, azoknak nevekben, kiktől ide küldettünk, igérjük, hogy az ezen gyűlésben ily közönséges módon tett nyilatkoztatásunk mellett, javainknak és életünknek feláldozása által is megmaradunk, és azt végrehajtatjuk. “ —

Költ *Baton-Rouge*-ben, September 26-dikán 1810-ben.

Aláírta a' gyűlés' parantsolatjára

Rhee János, Elölülő.

Spanyol Ország.

A' Párisi Monitörben ismét külömbkülömb tudósítások jöttek - ki Spanyol országnak katonai kerületeiből:

A' Déli kerületbéli armádiától. — Gen. Sebastião Marbella nevű kis erősséget megszállván,

azt, a' sántzásás elkezdődése után három napok mulva elfoglalta. Talált benne 17 ágyut és egy kevés eleséget. E' nagy és terhes munka vólt. A' vár Gibráltártól egy napi járó föld távolságra a' tenger partján fekszik. Tsak nem két hónapok kívántattak annak az útnak megtörésére, mellyen Malagából ágyúzó készületet (artillériát) lehetett oda vinni. *Berton* Adjutáns-Komendáns ezen idő alatt Gibráltár mellé előnyomúlván, az Anglusokat a' Sz. Rochusi erősségből elkergette, és a' Steponai sántzot elhányatta. — Murcia országában esdekléssel kívánják a' Frantziákat; az insurrektziónak fejeit gyűlölik. A' *Blake* megverettetésétől fogva (kiről már irtuk, hogy most Kadixban a' Kormányshék' előlülője), az általa öfzfe gyűjtetett insurgens sereg egészfzen elszéledett. — Generális Sebastíani már most Karthagéna alá szándékozott előnyomúlni, hogy annak vívásához fogjon.

A' Kadixi kerületbéli armádiától. — Itt az ostromhoz tartozó készületek haladnak előfelé. A' parton ismét 100 ágyus-tsajkákat hempelygettek gömbölyű gerendáknak segedelmével 500 ölnyi (3000 lábnyomnyi) meszszeségre Trocaderóhoz, és ott a' tsatornába lebotsátgatták. Egy batteriáról Kadixnak minden pontjaira bombik hányattattak. Annyira vitték a' dolgot az ostromlók, hogy 15 haubitzmozsár-ágyukból 2600 ölnyre hajgálják a' 80 font nehézségű testeket. A' bombik Kadixon is túl estek-le. A' várra való ágyúzás tehát e' szerént már elkezdődött és naponként hathatósan fog folytattatni. A' béketelenkedés igen nagy gráditsra uágott. A' Kadi-

xiak igen zugolódnak azért, hogy az Anglusok a' helyett, hogy az ő segedelmekre siettek volna, Andalusianak határait fegyveres sereg nélkül hagyták, és még a' Romána vezérlése alatt lévő Spanyol sereget is a' magok segittségekre hívták. Ugy látszik, hogy az a' Tanács is, a' melly most Kadixban országol, nem nyerte-meg a' közönséges bizodalmat. Az ezelőtti Ország-lószéknek egyik tagja az Orensei Püspök, a' ki a' leg hevesebb insurgensek közzé tartozott eleinten, most éppen ellenkező más gondolattal viseltetik az insurgálás eránt; közönségesen kinyilatkoztatta, hogy szembetünő dolog volna az, hogy Nápoléon minden célzását elérj; és hogy ez az Isteni Gondviselésnek akaratja légyen, mellynek engedelmeskedni mindenek tartoznak. A' melly nyilatkoztatása által annyira megharagította ezen Püspök a' Juntát, hogy ez őtet, Castannos Generálissal és az előbbeni Országlószéknek több más tagjaival egyetemben, Kadixból azonnal elkergette, 's a' főbb lakosok közzül is, a' kik a' Püspök részén voltak, sokakat bézáratott. —

A' Bellunói Hertzeg (Marschal *Victor*) kire Kadixnak vivása van bizattatva, már annyira vitte a' dolgot, hogy 12 ezer embert egyszeriben hajóra ültethet, hogy a' tulsó partra által küldje. — Az ellenséges hajók Decz. 29-dikén batteriáink előtt megjelenvén, a' miéinkel öszszetsaptak; a' két fél hathatósan tüzelt egymásra; néhány ellenséges tsajkák meglyuggattak; külömbkülömb batteriáink 3000 ágyú-lövést tettek reájok. A' bombik, mellyeket az ő partjaikra általhajgáltunk, az ő Puntalesi sán-

tzaikat a' levegőbe felvetették. Az ellenséges tsajkák 3 oráig tartott viaskodás után eltávoztak, 's a' mi 36 és 24 fontos golyobisú ágyukkal rakott battériáink elől, Kadixnak tsutsa megé vonták-el magokat. —

Az *Extrematurai* armádiánál lévő fő vezér a' Dalmatziai Hertzeg (Marschal *Soult*), Sevillából elő nyomult Badajoz vára alá, hogy azt megszállja, és magát az Eszlingi Hertzeggel Marschal Massenával öszszetsatólja. Az ostromló készület, mellyet magával vitt, 60 leg nagyobb vártörő ágyukból áll. Badajoznak ezen szempillantatban már elfoglaltatva kell lenni.

Az Eszaki kerületből. Az Istriai Hertzeg (Marschal Bessieres) ide érkezett, hogy az Eszaki Spanyol országban fekvő armádia' vezérlését által vegye. Őtet itt, a' hol 1808-ban vezérkedett, igen szeretik. Az Asturiai vidékeken a' Mirandai és Belmontei útakon 8000 emberekből álló insurgens tsapat magát magmutatván, ezeket Gen. Valletaux meg támadta; a' puska-tűz hevesen elkezdődött; az insurgensek a' Valletaux lineája közepinek rohantak, hogy azon mint reménlették által rontsanak; már valamennyire elő is nyomultak volt; Valletaux azonközben segítséget kapott; két Frantzia Kompániák az insurgensek balszárnyának megkerülésére rendeltettek, a' melly fordulás az ellenséget annyira megrettentette, hogy azonnal hátrálni kezdett, melyre nézve a' Valletaux hineájának közép pontja a' maga előbbeni helyét ismét elfogialta. Az ellenség Belmonte és Miranda felé visszaüzettetett, az útakat holtokkál és sebesekekkel fed-

ve hagyván a' hátamegett. Itt 1500 Frantzia vert meg 6000 insurgenseket. A' Valadolidi, Burgosi, és Biskayai tartománokban csak a' kősziklák között találtak még némely haramia bándák, de ezek már csak az útasoknak alkalmatlankodnak. —

Decz. 14-dikén 1500 Spanyolok a' *Sotói* tanyára, melyben a' Gen. Bonnet előljáró seregének két Kompániái voltak megszállva, réá ütöttek; a' Frantzia derék katonák azonnal hadi rendet formáltak, és az ellenségre rohanván, őket vissza kergették. A' Spanyolok közül 200 ember esett el, 100 elfogattatott, és Oviédóba vitetett.

Az Arragoniai és Kataloniai armádiáktól. — Az Arragoniai armádia Valenciának megtámadásához készíti magát. A' Kataloniai armádia pedig Tarragonát már körül vette. Néhány Frantzia Fregátok a' partok mellett ezen armádiának vigyázások alatt, 96,000 mázsa gabonát, lisztet, riskását, kétszersültet, és puskaport vittek-bé Barcellona várába, melly szerént két egész esztendőre minden szükséges készületekkel meg van rakva ez a' nevezetes erősség.

A' Frantzia külömbkülömb armádiáknak Spanyol Országi tanyáikról, vezérjeikről, újabb fordulásaikról, fekvéseikről, környülállásos jegyzések fordulnak elő a' következő tudósításban:

„*Tortosa* vára elesésének nagy befolyása lesz a' Spanyol ország' Napkeleti részén folyó táborozásokhoz. Most már végezetre bátorsággal hozzá láthatnak a' Frantzia seregek Valenciának megtámadásához. Már két hónapja hogy

ezen célra nézve teszik a' Frantzia vezérek minden intézeteiket, azon törekedvén, hogy Valenciának a' szomszéd tartományokkal való egész közösülését elvághassák. Azok az insurgens csapatok, mellyek onnét Arragoniának deli részeire nagy számmal bérontottak volt, innen már ismét kiverették, és egész Kastilia szegeletéig kergettettek. Egy más Frantzia csapat Cuenzához nyomult elő Madridból, és az ott lévő insurgenseket megszorítván arra kényszerítette, hogy sok hadi foglyoknak hátrahagyása után csak nem járhatatlan hegyeken által szaladjanak el Valenciába. Új Kastiliának egész Napkeleti része, Arragonia, és Déli Katalonia, meghódoltak már most a' Frantzia seregeknek, és az ő Valenciával minden való közösülések elvágódott. Murciában is erre a' célra tettek egy időről fogva minden hadi fordítások. Ennek Napnyugoti vidékei foglaltatnak el most először, és csak a' tenger mellett lévő részeiben szenvedtetnek-meg az insurgens seregek. Arragoniából is által fog ugyan ezen plánumnak eszközlése végett Generális *Sebastiani* Murciába egész seregével nyomulni; helyébe mások mennek Arragoniába. Murciából benyomúlhat *Sebastiani* a' Valentia Déli vidékekre. Tarragona várának ostromoltatása rendesen munkába vétetődik; mint hogy nem felette erős, és régi megromlott bástyáit csak a' mult esztendőben újították-még tétel, tehát nem lehet hosszas ellentállást remélni tőlle. —

„A' Császári Testörző seregnek a' leg válogatottabb Gyalog és Vadász Regementekből

álló része, melly Császári Adjutáns Gen. Caffarelli által vezéreltetik, a' Bayonnei vidékekről Spanyol országba bényomúlván, most egyelőre az Ebró vize messze kiterjedő partjain téli kvártélyokra szállítottatott. Maga a' vezér *Caffereli*, számos őrző sereggel Vittoriában van hadi szálláson. A' Császári testőrő seregnek az ő vezérlése alatt lévő része, 's ugyan ezen testőrő seregnek Burgosban, Valadolidban, és külömbkülömb Kassiliai vidékeken fekvő részei, a' Navarrában, Biskajában, Montannában, Asturiában, Leonban, és Salamenkában fekvő külömbkülömb Frantzia Regementekkel egyetemben, ennek után az Északi armádia nevezet alatt formálnak egy különös sereget, mellynek Marschal Bessieres neveztetett fő vezérévé, a' ki most egyelőre Valadolidban állította fel a' maga fő hadi szállását. Réá nem tsak a' van bízattatva, hogy a' Spanyol ország belső és Déli részein fekvő seregek között a' közösülést fenntartassa, hanem mint a' környűrállások mutatják az is, hogy majd annak idejében Gallitziát, 's azon egyéb Északi Spanyol tartományokat, mellyek még a' Frantzia seregek által elfoglalva nintsenek, elfoglalja.

Portugallia.

A' Londoni levelekben két hivatalszerént való tudósítások jöttek ki, mellyek Lord Vellingtontól érkeztek. Az elsőben, a' melly Deczember 22-dikén indult Kartaxóbol nem találtatik semmi nevezetes újság azonkívül, hogy azt jegy-

zi-meg Lord Vellington, hogy azok a' hírek, mellyek azt erőssítették, hogy a' Marshal Massena armadiájától a' 9-dik sereg és a' Generalis Gardanne Osztálya, útjokat *Madrid* felé vették volna, nem valóságosodott-meg. — A' második tudósítása így következik: —

„*Kartaxó*, Decz. 29-dikén. E' hónap' 22-dikén tett tudósításomtól fogva úgy esett értésemre, hogy azok az ellenséges tsapatok, mellyek a' mult hónapnak végén Alsó-Beira tartományából elmenvén Almeidánál azon hónapnak 15-dikén és 16-dikán a' *Coa* vizén által költöztek, és a' Pinheli's Francosoi útakon Albercából és Celoricóból Felső Beirába előnyomultak. (Ezekről hirlelődött volt, hogy Madridban támadás lévén, útjokat sietve arra felé vették volna). Azon seregeknek, a' mellyek ezen fordulást tették, valóságos számjokat ugyan én még ki nem tanulhattam: úgy látszik azonban, hogy valami 16 vagy 17 ezerre mehet. Úgy itélek, hogy a' Gen. Gardanne tsapatjai legyenek, a' 9-dik seregnek egy részével egyetemben. Ezeknek előlmenő csoportjok eddig gyanithatóképpen össze tsatolta magát a' Thomári úton a' Massena armadiájával. Annál a' Frantzia fő armadiánál, melly az én tanyámmal általellenben fekszik, mostanság semmi változás nem esett, azonkívül, hogy 3 vagy 4 ezer emberek elküldettettek a' Zesere tulsó részére Castel-Francóhoz.

Frantzia Birodalom.

Párisban egy Almanach jött-ki a' folyó 1811. dik esztendőre, a' melyben elő forduló Statistikai jegyzések szerént a' Frantzia birodalomban lakó lelkekszámá, Romának, Hollandiának, és a' Hanseatica városoknak ahoz való tsatoltatások előtt 38 millióra és valami 800 ezerre tétett. Ezeknek hozzá lett tsatoltatása által 43 millióra telt lakosainak száma. — Népesebb városai ezek: Párisban 580,000 — Amsterdámban 220,000 — Romában 160,000 — Hámburgban 11,000 — Marsiliában 100,000 — Lyonban 106,000 — Bordeaux városában 92,000 — Rouenben 81,000 — Genuában, Florentziában, Nantesben, és Brüsselben különkülön mindenikben 75,000 — Turinban 65,000 — Lillében, Antverpiában, Gentben, különkülön mindenikben 95,000 — Livornóban, Straszbourgban, és Tolosában, különkülön, 49,000 — Orleansban 41,000 — Nimesben és Amiensben, különkülön, 39,000 — Montpellierben 32,000 — Versaliában 28,000 — Rennesben is ugyan ennyi emberek laknak.

Napoleon Császár Januárius 23-dikán a' St. Germaini erdőben vadászott. Hertzeg Schwarzenberg és Gróf Narbonne voltak kísérői. A' Császárné ő F. ge is kísérte hintóban, a' Neufchateli Hertzegnének és Montaigü 's Beaumont Grófnéknak társaságokban.

Páris, Jan. 28 dikán. A' Monitör hirdeti, hogy a' Florentziai Érseki Káptalan is éppen olyan nyilatkoztatást küldött Napoléon Császárhoz, mint a' milyent a' Párisi Érseki Káptalan

terjesztett nem régen egy különös audientzián a' Császár eleibe. (Lásd a' M. Kurir 9-ik darabjának 153-dik lapját.)

Napoleon Császár a' maga udváránál ismét lábra állította azt a' Frantzia Királyi udvaroknál fenn állott rendtartást, mely szerént ott formaruhában megjelenni senkinek nem szabad, kivévén a' Testörző és a' Párisi katonai örző sereg' tagjait. Úgy nevezett Státusruhát kell felvenni másoknak mindeneknek, a' kiknek különben bémeneteljek van az udvarhoz. Ezen ruhának pedig tsupa selyemből kell állani.

Ez a' rendelés, melly a' Frantzia selyem fabrikák' virágzásának előmozdittatására czéloz, azt okozta, hogy egy kereskedő ház, a' melly selyem matériát árul, égyetlenégy nap' 200,000 Frankot vett bé a' külömbkülömb selyem matériákból.

Hasonlót ír Mailandból is az Udvari Ujság, t. i. hogy itt is olyan rendelést hirdettetett-ki a' Vice - Király, a' melly egész új életet fog adni az Olasz országi selyem fabrikáknak. Parantsólatik, hogy a' kik különben az Udvari bálokban és társaságokban megjelenhetnek, selyem ruhában jelenjenek-meg. Hasonló módon kell megjelenni azokban a' bálokban és társaságokban is, mellyeket a' Korona fő tisztjei és a' Ministerek adnak.

Róma, Jan. 12-dikén. Román sok adósság feküdt, mikor a' Frantzia birodalomhoz tsatoltatott. Ezen adósságok már mind lefizetődtek, minthogy minden hitelezőknek éppen annyi jó-

szágok adattattak, a' mennyivel kinek - kinek adóssa vólt a' Romai Státus.

Amsterdam, Januarius' 22-dikén. Itt tsak nem egészen meg szünt a' kereskedés. A' kávé, nádmézet, indigót, 's több e'féléket, senki nem keresi, még tsak azt sem kérdi senki, hogy mi az árja. Tsak a' dohánynak és tobáknak van még valami betse. — Sok Hollándiai váltó és kereskedő házak meg szüntek egymás után fizetni.

Rénusi Szövetség.

Azt mondják, hogy a' dohány és tobák árulást a' Rénusi Szövetségben lévő Fejedelmek is tsak magok akarják ezen-túl a' Frantzia Ország-lószéknek példája szerént folytatni, mely szerént azok, a' kik dohányt természetnek, azt tsak az Országlószéknek adhatják-el, egy meghatározott részen kívül, mellyet külföldre kivinni, és ott eladni szabad.

A' *Bavariai* Országlószék is hathatós rendelést adott-ki az eránt, hogy a' Darmstadti vidéken Hartmansberg nevű faluban kiütött veszedelmes ragadó nyavalya valamelly útaxó vagy pedig kereskedő portéka által a' Bavariai határookra által ne vitetődjön. Az ez eránt kiadatott parantsolatban a' van, hogy ha szintén meggyőződve van is az Országlószék az-eránt, hogy a' Frankfurti és Würtzburgi Nagy Hertzegségek, részekről minden eszközöket elő fognak ugyan ezen veszedelmes nyavalya tovább való terjedésének meggátolására venni: tsak ugyan elmúlaszthatatlanul szükséges az, hogy a' Bavariai szélső kerületek is a' bejövő útaxókra és portékákra, vigyáz-

zának, hogy semmi e' félet bé ne botsássanak az-
eránt való jó bizonyság-levél nélkül, hogy semmi
gyanus vidékről nem jőnek. —

Nápoleon Császár megparantsólta, hogy a'
Danczkában lévő Frantzia örző sereghez tartó-
zó katonák között mindenk, a' télre egy man-
tscheszter, a' jövő nyárra pedig egy nánkin na-
drágnak valót adjanak azon ragadományból,
melly az Anglusoktól a' Balticumi tengeren el-
vétetett.

Későbbi levelekből, mellyek Warschauból
jöttek, azt olvassuk, hogy Danczkában 1,500,000
Frankot érő Angliai fábrikákból való portékát
égettek-el, azonkívül, hogy minekelőtte a' tűz-
be hánták volna, 5 vagy 6 ezer katonáknak szá-
mokra vettek-ki a' rakásból nadrágnak való nan-
kint és mantschesztert vagy bársonnt. A' szegé-
nyek és árvák házaikban talaltató személyek is
mind kaptak egy egész rukának való bársonnt és
nánkint.

Elegyes Jegyzések.

A' *Londoni* leg ujabb levelek szerint Janua-
rius 17-dikén olyan hír terjedett volt el ott, hogy
Portugalliában ütközet történt volna. Egy Ply-
mouthi levélben pedig a' van, hogy Anglus Ge-
nerális *Beresford* 9000 emberekből álló ellensé-
ges seregnek az útját cláltotta volna. Az Ország-
lőszék azonközben még eddig ezen újságok köz-
zül sem egyikről sem másikrol semmit ki nem
hirdettetett volt. — Santeremban vigan és ba-
torságosan élnek a' Frantzia tisztok, a' theátromot
szorgalmatosan járják az énekes játékoknak hal-
gatása végett.

Ezen Londoni új tudósításokban is van már arról emlékezet, hogy a' Frantziák rettentő nagyságú bombikat hánynak-bé Kadixra: a' mellyek ugyan nem igen gyujtanak, minthogy kevés puskapor van benne, de egyéb eránt elég kárt okoznak. Ezek az ujmódi haubitz és granát golyobisok és bombik, mellyekkel most Kadixot ostromolják a' Frantziák, nem Frantzia és nem is új találmány. Egy Spanyol találta-fel. *Sevillában* találtak rá a' Frantziák, 's megvizsgálván, már hasznát veszik.

Angliából egy Huszár Regement éppen hajóra akart ülni, hogy Portugaliába evezzen, midőn parantsolatot kapott, hogy ne induljon el. Ezt némellyek nem tudván mire vélni, megütköztek rajta.

Napnyugoti Indiában *Cuba* szigetén is kiütött a' revolutzió. Az Érsek, a' ki a' dolgot kormányozza, egy Proklamatiót intézett a' szigetnek lakosaihoz.

* * *

Párisban különös Commissió rendeltetett, mint a' Rénus mell yékéről irják, hogy azoknak a' Fejedelmeknek kárvallások' kipótoltatását elintézzé, a' kik Észáki Német országnak Frantzia országhoz lett tsatoltatása által megkárosítottak. Ilyen Fejedelmek a' Westphaliai Király, a' Bergai Nagy Hertzeg, 's a' Holstein-Oldenburgi, Arembergi, Salm-Salmi, Salm-Kyrburgi Hertzegek.

A' Frantzia birodalomban most a' Frantzia nyelvet 4,922,000— a' Hollandus nyelvet 4,411,000 — a' Németet 2,705,000 — a' Britannust 967,000 — a' Baskirt 108,000 emberek beszélik,